

HÖSTNUMMER • ÅRGÅNG 79 • NR 3
Berga i SEPTEMBER 2019

Till flydda dagar mina minnen återgår!

Foto: NN

Så är det nu dags för nr 3 och jag börjar med att be om ursäkt för de två fadäser som uppstod i föregående utgåva (sid 2 o sid 12) dessutom blev det fel på sekreterarens tfn och email. Sorry. Det är svårt med korrekturläsning av sina egna alster.

Sedan förra numret har det varit sommar med mycket sol och värme. Vi har uppmätt flera dagar med plus 30 grader – Puh. Alldeles för varmt för en vinterälskare. Vår en gång så gröna gräsmatta hade under våren börjat hämta sig efter förra sommarens torka men fick nu sin nådastöt och liknar mest en nyskördad potatisåker. I skrivande stund har värmen bedarrat och det är f n välgörande plus 18 grader. Dessutom blåser det en kraftig NO-vind. Jag har återigen drabbats av en total datorkrasch som krävde flera experter för att avhjälpa – vilka dessutom kostar en rulle kronor. Nu är det fixat men ändå så är en hel del data borta. Känns stressigt. I dylika sammanhang uppstår tankar om hur långt den ideella verksamheten kan drivas utan att familjen drabbas. Sedan jag startade skriva i B-S

(1997) och som redaktör från 2001 är jag inne på min tredje dator och fjärde skrivare. Tredje kamera m m. Kostsamt. Tyvärr kan det här låta som gnäll men ibland måste man summera.

Den 6.augusti börjar säsongen för styrelsemöten igen och sedan i slutet av månaden blir det resa till kamraterna på Gotland. Något att se fram emot. F n är det 21 personer anmälda till det mötet. Nästa begivenhet efter resan blir då höstmötet vilket framgår av plats längre fram i skriften.

Så till sist en liten påstötning om vår tråkiga "Följetong" – Årsavgiften! Notera härvid att den är 200:- för nästa år. Missa inte det!

Ha en fortsatt skön sommar och glöm inte att motionera i friska Luften.■

Jochen Seifert

Red.

VAPENBRÖDERNA

www.vapenbroderna.se
vapenbroderna1899@gmail.com

Föreningens adress och tel:

Tommy Aasa
Ekoxevägen 9, 18438 Åkersberga
Tel: 076 164 29 19

Skattmästarens adress och tfn:

Kerstin Jältsäter
Överbyvägen 22 · 185 95 Vaxholm
Tel: 08-541 373 94
jaltis48@gmail.com

Årsavgift:

200 kr
Familjemedlem 100 kr

Bankgiro:

473-0537

Swish:

12 34 35 29 28

STYRELSE

Ordförande:

Hans Granlund

1. vice ordförande/tillika klubbmästare:

Staffan Vestin

2. vice ordförande

Leif Eriksson

Veteran- och anhörigsamordnare:

Staffan Vestin

Övriga styrelseledamöter:

Marie Wall, Per Brännhammar,
Lars Inge Pettersson, Tommy Aasa,
Magnus de Jong, Jens Ribestrand,
Carl von Gerber, Lars Lindblom

Suppleanter:

Claes-Arne Sunnman,
Fredrik Sperling, Anders Joninger,
Örjan Möller, Peter Fagrell

Revisorer:

Håkan Söderlindh, Michael Moberg

Revisorssuppleant:

Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:

Göran Mattson, Anders Boman

Kontaktman för föreningsmedlemmarna

Om Du har frågor eller
förslag rörande föreningens
verksamhet m m.

Skriv eller ring till:

Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

REDAKTION

Redaktör:

Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Mobil 0708 541 385
ljn@telia.com

Fotograf:

Maja Hansson, Amf 1 (majhan01)

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

ANV Grafiska AB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Tryckeri AB Orion

**Adressändring
meddelas skattmästaren**

ORDFÖRÄNDE

har ordet

Foto: HJS

BRÖDER OCH SYSTRAR

Sommaren är över och vi kan med tillförsikt se fram emot hösten och kommande verksamhet vid regementet. Amfibieregementet har under sommaren avslutat det första utbildningsåret i den återinförda värnplikten. Och det med ett mycket gott resultat. Alla inblandade skall känna sig stolta. En stor del av de som genomfört sin grundläggande utbildning väljer också att stanna vid förbandet och har nu påbörjat sina fortsatta utbildningar för att ta plats i krigsförbanden. Det bådar gott.

När jag skriver detta har det ryckt in runt trehundra blivande amfibiesoldater på Berga och i Göteborg. Det är ytterligare ett stort steg i återtagningen och utvecklingen av regementets förmåga. Det är också enkelt att förstå att det ställer stora krav på både personalen och utrustning. För samtidigt som utbildning sker skall redan beordrad verksamhet genomföras. En inte alltid enkel ekvation.

Vi som är äldre minns den tid när regementet i huvudsak följde en årlig cykel med inryckning, grundutbildning, slutövningar, utryckning av åldersklass och därefter repetitionsövning med tidigare utbildade förband och enheter. Även om det på den tiden fanns överlapp mellan inryck och slutövningar samt grundutbildning och repetitionsövning så var rytmen känd och långsiktig. Det skapade en förutsättning för att planering så att brister kunde hanteras och prioritering göras.

Dagens blandade utbildningssystem med stående förband, på heltid och deltid, kombinerat med värnpliktiga skapar nya utmaningar och möjligheter. Den återinförda värnplikten ger förbandet en möjlighet att relativt raskt växa i volym. Men det sker samtidigt som de stående förbanden genomför insatser och övningar. I försvarsbeslutsunderlaget anges också att det skall sättas upp en amfibiebataljon även på västkusten. Ansvar för det vilar på Amfibieregementet. En utmaning men samtidigt ytterligare ett steg i rätt riktning.

I all denna utveckling är det viktigt med vård av traditioner och skapande av förbandsanda. Som ett steg i detta har på Berga traditionshuset Vanheim öppnats. Här kan man ta del av regementets historia och traditioner. Vapenbröderna var självklart på plats och invigningen skedde samtidigt som regementet i sin helhet var samlat för första gången på länge. Vapenbröderna passade också på att dela ut utmärkelse till bäste kamrat. En bra dag.

I det fortsatta arbete behöver vi i Vapenbröderna också ställa oss frågan hur vi ytterligare kan bidra. I kamratföreningens stadgar framgår att vi skall verka för "...främjande av ett gott kamratskap samt till vårdande av ... förbandet(s) traditioner". I detta arbete behöver vi blicka både framåt och bakåt. Vi behöver vara vårdare av traditioner och historia samtidigt som vi utvecklas till en modern mötesplats för medlemmarna. Unga som gamla. Här behöver vi era idéer och förslag.

Som ett led i detta arbete bjuder vi den 31 oktober in till Höstmöte med tillhörande middag ombord på Seglarkronan, Sjöofficerssällskapets mötesplats vid Östra Brobänken på Skeppsholmen. Detaljer återfinns ni på annan plats i tidningen.

Vi kommer i år också att bjuda in till Pubkväll den 5 november på Grenadjärsmässan som numera återfinns inne på Försvarshögskolan. Till pubkvällen är nuvarande och tidigare medarbetare och fd värnpliktiga från regementet, oavsett kategori eller medlemskap i vapenbröderna välkomna. Sprid ordet och passa på att träffa eller återknyta bekantskapen med gamla kollegor och kamrater. ■

Väl Mött!

Hans Granlund
Ordförande Vapenbröderna

Kallelse till

VAPENBRÖDERNAS HÖSTMÖTE 2019

OMBORD PÅ FARTYGET

"SEGELKRONAN"

På uppdrag av Vapenbrödernas ordförande, Överste Hans Granlund, kallas härmed kamratföreningens medlemmar till ordinarie höstmöte.

Torsdag den 31 oktober 2019, kl 18.30

PROGRAM:

18.30

Samling och avprickning mot lista.
Inköp av starkare drycker till middagen. Tid för en öl i baren.

19.00

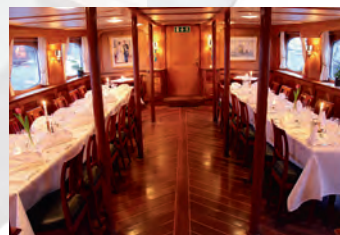
Ordföranden öppnar mötet och föredrar dagordningen.

19.15

Middag med stor sång och glädje.
Middagen består av SOS, ärtsoppa med varm punsch samt pannkaka med sylt och grädde avec
(Den varma punschen ingår i kuvertpriset)

20.45

Kaffe och avec
(avec erhålls mot egen kostnad i baren)

I samband med kaffet kommer det att förrättas dragning på de 3 lotter som ingår i priset, där ni har möjlighet att vinna spännande priser.

*Varmt välkomna!
Staffan Vestin*

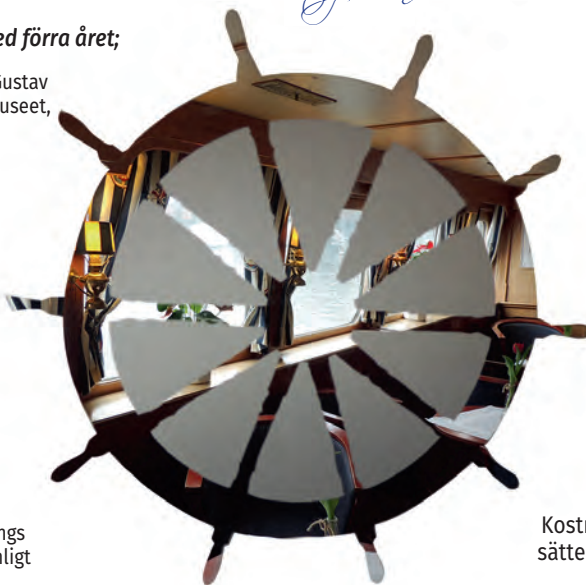
VÄGBESKRIVNING TILL SKEPPSHOLMEN:

I år går buss 65 en annan väg jämfört med förra året;

Centralstationen/T-centralen, Jakobsgratan, Gustav Adolfs torg, Nationalmuseum, Östasiatiska museet, Arkitektur-/Moderna museet

Ni ska åka på följande sätt:

- ♦ Ta er till T-centralen och busshållplatsen utanför huvudingången på Centralstation.
- ♦ Ta buss 65 med avgång 17.55 och framme 18.10 eller avgång 18.14 och framme 18.27.
- ♦ Stig av vid ändhållplatsen Arkitektur och Moderna Museet.
- ♦ Gå direkt till höger från ändhållplatsen ner mot vattnet och Södra Brobänken. Där fortsätter ni åt vänster tills ni kommer till Segelkronan. Den sträckan är ca 250 m. Gå ombord och anmäl er ankomst.
- ♦ Ni som åker bil hittar parkeringsplatser längs Södra Brobänken. Efter parkering går ni enligt anvisningar ovan.

PLATS:

Ombord på Segelkronan, Sjöofficerssällskapet, Stockholm, SOSS, mässfartyg på Skeppsholmen, Östra Brobänken, nedanför Långa Raden.

TRANSPORT:

Transport genom egen försorg.

ANMÄLAN:

Du anmäler dig **fredagen den 4 oktober** genom att ringa eller sända ett e-mail till Staffan Vestin, 08-768 28 07 eller 070-725 29 21 eller svestin@icloud.com. Ange tydligt ditt namn.

KOSTNAD:

Kostnaden för Höstmötet är **180 kronor** vilket du sätter in på **Vapenbrödernas Bg-konto 473-0537, senast fredagen den 11 oktober.**

SvMM

Svenska Militära Minnesmärken

Många länder, framför allt de som deltagit i de båda *Världskrigen*, har stora, ofta frivilliga organisationer genom vilka de aktuella staterna lägger ner mycket pengar för att vårda och bevara sina *krigsgravar* och *minnesmärken*. Sverige, med sin snart 200-åriga *fred* är lyckligtvis inte i denna situation men det känns pinsamt och skamligt att vi inte alls bryr oss om de gravar och *minnesmärken* som trots allt finns.

På ett antal platser sköts underhållet idag exemplariskt av **Svenska Militära Minnesmärken, SvMM**, medan det på andra håll, framför allt i Östeuropa, är mindre bra, där ett rimligt stöd för underhåll och bevarande erfordras för dessa minnesmärken.

Under de senaste decennierna har frågan kommit upp vid ett par tillfällen men varje gång har det konstaterats att ingen statlig myndighet har uppdrag avseende detta och någon annan organisation existerar inte. Detta har känts skamligt. **SvMM** bedömer att antalet minnesmärken är drygt 600 st inom landet och ca 220 i andra länder. Sveriges kostnader för bevarandet av dessa bör vara acceptabelt.

I samband med *veteranutredningen* som fastställdes av regeringen 2012, har möjligen en ny väg öppnats. Dessa **Minnesmärken**, oavsett om de minner om *militära insatser* på 1600-talet eller 1900-talet, erinrar om och hedrar de *veteraner* som deltog.

Vapenbröderna har ingått ett avtal med **SvMM** gällande skötsel av de **Minnesmärken** (12 st) som finns på *Rindö, Vaxholms Fästning (Kastellet)* och i *Vaxholm (Lägrät, f d KA-Staben)*. För detta erhåller föreningen 7000:-/år för vård och underhåll. Avtalet löper ett kalenderår i taget och förlängs automatiskt om inte endera parten säger upp det före varje årsskifte. Inom vår styrelse finns avdelat en **minnesmärkesgrupp** för detta ändamål. Gruppen leds av *Per Brännhammar* och har börjat sitt arbete i maj innevarande år.

Styrelsen emotser tacksamt hjälp, om det finns någon i föreningen som har specifik kännedom i detta avseende och/ eller har intresse av att delta i skötsel- och underhållsarbetet.

Per Brännhammar

Amfibieförband – nödvändiga för att hela Sverige ska kunna försvaras!

Patrik Gardesten

Söndag den 19 maj, jag sitter i soffan efter en fantastisk vecka som i många stycken präglats av framtidstro, arbetsglädje och ambitioner. En knapp vecka har gått sedan försvarsberedningen lämnade över sin rapport till regeringen och trots att det inte råder politisk enighet om finansieringen känns vägen mot målet tydlig och fast. Med det passande namnet "Värnkraft" föreslår Försvarsberedningen i sin rapport hur Sverige ska stärka sin motståndskraft och sin förmåga att kunna hantera en nationell kris upp till ett väpnat angrepp mot vår nation.

Många presskonferenser och uttalanden har gjorts, samtidigt har många kommentarer och såväl positiva som negativa synpunkter framförts men jag lämnar dessa åt sitt framtida öde. Jag vill i denna artikel diskutera mina personliga reflektioner utifrån den nu föreslagna framtid amfibieförbanden kan komma att möta.

Inledningsvis vill jag understryka det avgörande faktum att amfibieförbanden idag är, och som en konsekvens av nu föreslagen utveckling i ännu högre grad förblir, ett marint förband som tillsammans med sjöstridsförband, marina

rörliga enheter beväpnade med robotar, minor, granatkastare och direktriktade vapen ska en motståndare kunna identifieras och bekämpas.

Det känns bra att även framtidens amfibieförband har sin naturliga tillhörighet i marinen, och att jag och min personal är lika bekväma i blå uniform som i grön.

Krigsförbandens utveckling på västkusten

Dagens krigsförband består av 17. bevakningsbåtskompaniet, utgångsgruppen i Göteborg, och 2. amfibiebataljonen

beskrivas som helt nödvändig och efterlängad. Om politiska beslut tas och ytterligare en amfibiebataljon ska produceras är västkusten och Göteborg den självklara platsen. Göteborgs betydelse för försörjningen av Sverige och Skandinavien är väl känd och helt nödvändig för det samhälle vi byggt upp. Att vara en trovärdig partner vid en händelseutveckling där Sverige ska kunna ta emot militärt stöd kräver också en egen militär förmåga för exempelvis skydd och bevakning i en operationsmiljö där hav och land möts.

Utvecklingen mot något mindre bataljonsförband, relativt dagens, med en prioritering på sjöörmlighet och sjömålsbekämpning är naturlig och anpassad till den utveckling som präglat vårt närområde de senaste åren. Detta kräver dock att amfibiebataljonens dimensionerande materielsystem i form av båtar, vapen, sensorer och ledningssystem utvecklas och förnyas samt att dagens taktik och stridsteknik förändras.

Särskilt glädjande är att det för närvarande produceras 18 nya stridsbåtar och ytterligare 76 livstidsförlängs, ett faktum jag själv kunde ta del av när jag besökte Dockstavarvet samma tisdag som försvarsberednings rapport offentliggjordes. Mina intryck efter besöket är mycket positiva och jag ser verkligen fram emot att ta emot dessa fantastiska stridsbåtar, det bär rakt emot den framtid vi nu börjar forma. Vi behöver också förstå och acceptera att framtidens amfibiebataljoner inte kommer vara lika lämpade för större operationer eller insatser på markarenan som dagens krigsförband 2. amfibiebataljonen.

Vidare utveckling

Behovet av en genomgripande studie av 17. bevakningsbåtskompaniets förmågor, organisation och taktiska nyttjande är stort och en studie är efterlängad. Kompaniets förmågor är avgörande för marinens förmågebredd, exempelvis när

Foto: Majhan

basförband och hemvärnsförband möts i samma stridsområde. Det är kustzonen som amfibieförbandens förmåga ska dimensioneras för, och med mindre sjö-

på Berga i södra Stockholms skärgård. En utveckling som leder till att den i vardagen så ofta begränsande "singelförbandsproblematiken" lämnas kan bara

» det gäller inomskärs ubåtsjakt och förmåga till bordning inom ramen för exempelvis sjötrafikkontroll. Studien bör fokusera på hur förmågorna ska utvecklas, produceras och ledas under operation eller insats.

Som vi alla vet är en fungerande logistik en absolut förutsättning för att ett militärt förband med uthållighet ska kunna lösa sina uppgifter, så också för amfibieförbanden. Detta gäller såväl förnödenhetsförsörjning, sjukvård som teknisk tjänst. Här hoppas jag att ett modernt robust marint logistikkoncept utvecklas i samklang med amfibieförbanden och att dess unika behov och förutsättningar tillvaratas i en marin kontext.

Utveckling av Amfibieregementet

I försvarsberedningens rapport föreslår man att nuvarande Amfibieregemente omorganiseras och delar omlokaliseras för att återupprätta ett regemente i Göteborg, med syftet att kunna producera ytterligare en amfibiebataljon på västkusten. Blir sluten på detta sätt är jag och min personal beredda. Detta är något som vi, tillsammans med våra kollegor som tjänstgör på Göteborgs garnison förbereder, och verkligen ser fram emot att få som uppgift. Sverige behöver moderna, närvarande och tillgängliga amfibieförband på västkusten – och det är vi som ska producera dem.

Avgörande för hur vi kommer att lyckas med förbandstillväxt är vår förmåga att, på alla nivåer, producera chefer, specialistofficerare och funktionsföreträdare till framtidens förband. Amfibieregementet utbildar idag duktiga amfibiesoldater och det kommer vi självklart att fortsätta med men, vi behöver få förutsättningar att producera flera framtida chefer och föregångspersoner.

Som jag tidigare beskrivit står dagens amfibieförband inför en omfattande förmågeutveckling och kunskapen om dagens förband sitter hos de som idag är aktiva. Denna kunskap och erfarenhet är vital för att framtidens förband ska utvecklas i önskad riktning, och för att de ska bli lika bra och efterfrågade som dagens förband. Jag är glad och tacksam att amfibieförbanden har och är ett mycket starkt varumärke, och hittills har vi inte haft rekryteringsproblem vilket borgar för en stark framtidstro.

Framtida ledning av amfibieförbanden

Avslutningsvis konstaterar jag att, vis av erfarenheter från förr, med en större insatsorganisation bestående av flera krigsförband behöver dagens organisation och metoder för ledning utvecklas. När vi förr hade flera amfibiebataljoner

Foto: Majhan

organiserades dessa i en amfibiebrigad för att säkerställa dess ledning och behov av understöd. På vilket sätt och med vilken organisation marinchefen bör leda framtidens amfibieförband vet inte jag idag, men jag ser fram emot kommande diskussioner, studier och spel.

Vi "amfibianer", gamla som nya, behöver också samlas kring vår fantastiska förbandsanda – "löser alltid uppgift", för det är den som gör oss till dem vi är idag.

« löser
ALLTID
uppgift »

Foto: Majhan

Även de mjuka värdena behöver omhändertas vid en tillväxt. Exempel på detta är att vid ytterligare ett Amfibieregemente blir begreppet amfibiekår åter aktuellt, likaså behöver vi återigen enas kring våra traditioner, så som namn och nummer på förbanden, fanor och marscher, symboler och prestationsövningar.

Jag och min personal på Amfibieregementet ser framtiden an med tillförsikt och jag kan bara rapportera att vi kan, vi vill och vi har redan börjat! ■

Patrik Gardesten
Chef Amfibieregementet

IN-RYCKNING

Denna Måndag, den 22 juli, är det **IN-RYCKNING** av ca 200 värnpliktiga till Amf 1.

IN-RYCKNING sker till Utbildningsbataljonen vars org du kan se på annan plats i skriften.

Inskrivning

Plutonsmottagning

Fler Inskrivningar

Plutonsbord

Det kändes lite som en angelägen sak att vara på plats för att se hur sådant går till numera – det finns ju ett antal **INryckningar** i min minnesbank. Det finns även några gamla *inyckningsorder* utifall någon önskar fördjupa sig i hur det var förr. Således styrde jag, förväntansfull, mitt fordon söderut mot Berga. Ett första tecken på att någonting var på gång sågs utanför vakten. Ett antal fordon styrda av föräldrar och anhöriga stannade och lämnade av sina ungdomar. Det kramades och verkade mycket känslösamt, som om det var en stor skilsmässa. Liknade det som händer vid vårt dagis varje morgon. Något sådant har jag aldrig sett vid tidigare tillfällen, fast det kanske skedde lite mera i skymundan då. Jaja, nya tider.

Efter att ha passerat vakten kunde man följa en uppspänd plastremsa fram till *exercishallen* där själva inmönstringsprocessen vidtog. Här var allt mycket tydligt och väl förberett. Proselyten anmälde sig vid ett bord där tre befälspersoner identifierade och tog emot *inmönstringshandlingar*, prickade av på lista. Sedan fick vederbörande fylla i några sidor med frågor om hälsotillstånd, fysisk status, mat och kostvanor och lite annat. Personligen saknade jag frågor om familjeförhållanden – men tja, det kanske kommer i annan ordning. Sedan lotsades man fram till resp plutons bord där man tilldelades

IN- RYCKNING

Ifyller frågeformuläret

Väntar på att bli hämtade till Förläggningen

De gamla sängarna – dom nya skåpen syns inte på bilden

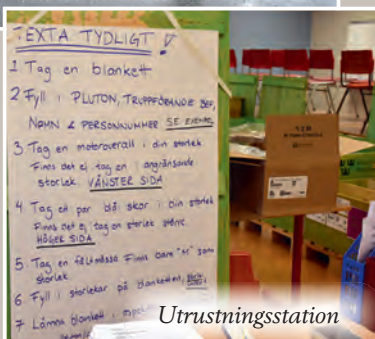
Uppställd inför intåg i Munin

Dagrum

Samma gäng

Utrustningsstation

Tillpassning av kläder.

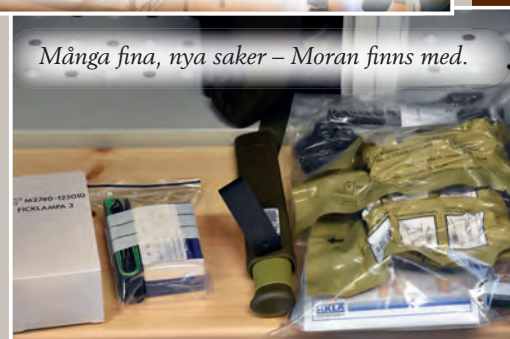
Plockar in alla nya fina utrustningsdetaljer.

Dukat på resp säng.

En obekant "pryl".

Många fina, nya saker – Moran finns med.

» namnbrickor och hälsades välkommen. Tonen var här välgörande klar och vänlig. Man erhöll även en anvisning om vilket logement som skulle bebos. Efterhand samlades små grupper som vägledades till *Kasernen Munin*. Nu började jag känna igen lite av den fina stämning som uppkommer när man har en **IN-ryckning**. Logementen var föredömlig förberedda med utlagda utrustningsdetaljer, läromedel och annat. Snyggt framlagt på resp säng. *Bra!* Nu slipper

man det tidigare så eländiga släpande av all utrustning. Innan man fick packa upp, erhöles ett antal utensilier typ overall, gym skor och mössa. Befälet hade en lugn och saklig genomgång i persedlarnas bärande och man fick bekanta sig med sin nya bostad. Det enda som kändes igen var sängarna och de gamla plåtskåpen dock fanns det nu även 2 st nya fina skåp. Logementen var välstädda och kändes allmänt mycket fräscha.

Ja, så börjar nu de unga människornas liv i *försvarets hägn* och det är min förhoppning att dom var och en förstår att det är en fin tid i livet att leva och verka tillsammans på detta vis. Dom kommer att ha fina minnen om kamratskap, fysiska och danande utmaningar med sig i livet senare. ■

Lycka till!

Red.

VANHEIM

Redaktörens kommentar

Beslutet att använda VANHEIM som byggnad för traditionsbevarande och att tydliggöra förbandets historia är ett så viktigt steg att *Red* anser att även i detta nummer lämna information därom. För att ge mera tyngd i ärendet så har vi uttalat önskemål, från en till öppnandet inbjuden gäst, att redogöra sin upplevelse den dagen. Håll till godo.

Samling på gräsmattan före invigning av Vanheim

På AMF 1 regementsområde finns en byggnad benämnd **Vanheim**. I nordisk mytologi var **Vanheim** vanernas hem. Vanerna var den andra familjen i den fornnordiska gudavärlden. De förde krig med asarna, vilket man tröttnade på och slöt fred. Byggnaden har ett speciellt utseende med spetsiga utskjutande fönster på övervåningen. Huset byggdes

Den 16 maj 2019 invigdes **Vanheim** för sitt nya ändamål – att vara amfibiekårens traditionsbyggnad. En stor skara inbjudna gäster samlades på gräsmattan i strålende vackert och varmt vårväder. Inbjudna var amfibieofficerare från *högkvarteret* och *AMF 1*, *representanter för Vapenbröderna*, *Kungl. Amiralitetsförsamlingen (i Karlskrona)*, *marinpastor Jael Ahlin*, *genlt Lars-G Persson* och många andra. *Genmj Bengt Andersson* var ombedd att förrätta invigningen.

Regementschefen öv *Patrik Gardesten* sa i sitt välkomsttal att byggnaden **Vanheim** nu skall utgöra en plats för en förståelse som bygger på kunskap om vår historia, på förbandsanda och på våra traditioner som beskrivs i våra förbandssymboler, våra marscher och vårt sätt att uppträda. I **Vanheim** skall vi finna ro och hämta själslig kraft och det är hit man söker sig för att träffa marinpastorn eller kanske bara

för att få en lugn stund för sig själv.

Han gav en kort exposé av Kustartilleriets historik. Denna finns presenterad i museet på Vaxholms kastell. Den avslutas också med att beskriva hur amfibieförbanden växte fram. Efter det att **AMF 1** flyttade till Berga 2005 är det nu dags att på Berga presentera Amfibieförbandens moderna historik, nu och i

framtiden. Denna skall berättas i **Vanheim** som idag invigs just för detta syfte. Detta blir särskilt viktigt när vi framför oss har omfattande förändringar med tillväxt och förmågetillväxt hos krigsförbanden. **Vanheim** kommer också utgöra en garnisonsresurs där vi tillsammans skall värna och vårda de ingående förbandens gemensamma historia.

Vanheim har länge varit platsen för självård, men också utnyttjats för annan verksamhet. Nu har lokalerna tack var ett gott samarbete med Fortifikationsverket och Vapenbröderna genom *Lars-Inge Petersson* och övriga *regementskollegor* utvecklat **Vanheim** för sitt nya ändamål. Ansvaret för den fortsatta utvecklingen av **Vanheim**, i takt med att vår framtida historia och traditioner utvecklas åläggs *regementsförvaltaren Fredrick Sperlig*.

Regementschefen uppmanade *genmj Bengt Andersson* att förrätta invigningen av "nya" **Vanheim**, vilken markerades med att han klippte ett blågult band som var spänt över ingångstrappan.

Genmj Bengt Andersson klipper bandet.

1945–46 i samband med att Marinens underofficersskola etablerades på området. Byggnadens gestaltning ser ut att vara inspirerat av herresäten från 1600-tal, i sin tur med holländsk-flamländska förebilder. Byggnaden nyttjades som kanslihus. I bottenvåningen fanns 11 expeditiönsrum och i övre våningen fanns en aula med 120 sittplatser för filmvisning och där skolskrivningar ägde rum. 1995 omvandlades aulan till en kyrksal. Medel för detta kom bl.a. från en fond som inrättades efter avvecklingen av Skeppsholmsförsamlingen. Invigningen skedde under högtidliga former av *Stockholmsbiskopen Henrik Svennungsson*.

Minnestavlor över stupade kamrater.

I entrén möttes vi av porträtt av *f.d. förbandschefer* och *fästningskommendanter*. Innanför entrén finns en stor mottagningssal där fler porträtt och minnesföremål och vapen från Amfibiekårens verksamhet finns upphängda. På en vägg finns standar och symboler för de sex krigsförbanden, 1.–6. Amfibiebataljonerna med en kort presentation. Till vänster finns två minnesrum, ett från Kustartilleriet och ett från Amfibiekåren samt ett kontor för Vapenbröderna. Till höger i byggnaden finns två rum som presenterar Amfibieregementets utlandsmissioner och som beskriver förbandens rörlighet. En spiraltrappa i mottagningssalen leder upp till nästa våning,

Genmj Bengt Andersson och genlt Lars-G Persson

som till sin huvuddel utgörs av kapellet, men här finns också marinpastorns expedition och samtalsrum.

Marinpastor Jael Ahlin hälsade välkommen till det renoverade kapellet.

Regementschefen har mottagit St Barbara.

Hon gjorde en historisk beskrivning av hur Krigsmakten/Försvarsmaktens ambition när det gäller att tillhandahålla självavård vid krigsförbanden har växlat över tid sedan stormaktstiden. Nu finns det en marinpastor i Haninge garnison som bistår sjömän och soldater. Hon deltar i förbandens ordinarie verksamhet vid övningar och utlandsmissioner. Hon har nyss varit i Mali, vilket gav henne mycket, bl.a. insåg hon att det inte bara är att åka iväg. Problem som man bär med sig kan behöva bearbetas.

Hon berättade om de minnesföremål som finns i kapellet. De utgörs bl.a. av repliker av minnesplattor över officerare och soldater som omkommit under tjänsten vid KA 1, **AMF 1** och 1. Helikopterdivisionen, och av regementets bibel.

Foto: Maglin16

Jael Ahlin invigde det "nya" kapellet och sv. Psalm 297 "Härlig är jorden" sjöngs med kraftfulla stämmor.

General Bengt Andersson tog till orda och berättade att han från f.d. Kustartilleriets skjutskola, senare Amfibiestridsskolan hade en deposition som han nu ansåg kunde få en slutlig plats i **Vanheim**. Han överlämnade en stor (och tung) staty av *St. Barbara*, alla artilleristers beskyddare. Regementschefen tog emot statyn, tackade och lovade att den skulle få en hedersplats i **Vanheim**.

Invigningsceremonin avslutades med mingel i mottagningssalen där alla deltagare skrev sitt namn i **Vanheims** gästbok. ■

Sten Munck af Rosenschöld

Nya medlemmar

Vi hälsar dig välkommen i kamratkretsen

Kaltrina Citaku, GARPHYTTAN

Fredrik Nord, STOCKHOLM

Carl Brännhammar, MÄRSTA

Gabriel Gustafsson, JÖNKÖPING

Samuel Orsholm, KUNGSÄNGEN

Fredrik Leander, JÄRFÄLLA

Amanda Hafdell, ÖREBRO

Sergon Drumez, UPPSALA

Joel Östregård Gunnarsson, LÅNGASJÖ

Tobias Fuske Nygren, LJUSTORP

**Välkommen till
VAPENBRÖDERNAS
PUBAFTON**

på

**FÖRSVARSHÖGSKOLANS
GRENADJÄRMÄSS**

Mässen är öppen

den 5 november kl 18.00–22.00

Inpassering från Drottning Kristinas väg 37

37. Nordiska Militära

Kamratföreningsmötet I ELVERUM, NORGE

MELLAN DEN 13–16 JUNI samlades 135 nordiska veteraner till möte i ELVERUM. ELVERUM är också namnet på kommunen som ligger i Hedmark fylke. Kommunen har drygt 20.000 invånare varav cirka 14.000 bor i centralorten.

Vi var ett tappert gäng på 43 deltagare från olika kamratföreningar runt om i landet och som representerade alla försvarsgrenarna i Sverige. Drygt hälften åkte med buss-transport från Cityterminalen i Stockholm. De resterande, från Skåne, Blekinge, Halland, Bohuslän och Västergötland liftade med den danska kontingenten.

Efter det att vi hämtat upp deltagare längs färdvägen stannade vi för lunch och en kort guidning av fredsmonumentet i **Morokulien**. Följande text är hämtad från Wikipedia och beskriver bakgrunden till dess uppkomst:

Morokulien är ett sex hektar stort område i Sverige vid gränsen till Norge längs riksväg 61 och riksväg 2. Området ligger mellan orterna *Eda glasbruk* i Värmland, Sverige, och orten *Magnor* i Eidskogs kommun i Hedmarks fylke, Norge. Inom fredsriket **Morokulien** finns ett fredsmonument, gränsröse nr 67, en amfiteater, Brennastua, en Ministerlund, Grensestua som härbärgerar en amatörradiostation, ett solur med den Morokuliska flaggan samt Lindbloms-villan (namn efter dåvarande ordföranden i Svenska Freds) som byggdes för att härbärgera en flyktingfamilj från Ungern som anlände i januari 1960. Rikets gränser markeras av dess fyra hörnstenar i olika material som skapats av svenska och norska konstnärer. **Morokulien** har postnummer 673 93 i Sverige. Det har helt informellt kallats självständigt land, en mikrostat, i radio-underhållning. Namnet används också i turist sammanhang. I området, mitt på riksgränsen, finns sedan 1914 ett fredsmonument.

År 1910 beslöt man vid den Nordiska Fredskongressen i Stockholm att samla in medel för att bygga ett fredsmonument på gränsen till Norge 1914, till minne av 100-årig fred mellan länd-

erna. Man samlade in 26 500 riksdaler, marken köptes in av Svenska freds- och skiljedomsföreningen och Norges Fredslag. Av de insamlade medlen byggdes ett fredsmonument i vit granit från Idefjorden. Arkitekten hette *Lars Johan Leming* och det var *Anton Huse* och hans män som reste det 18 meter höga monumentet. Platsen valdes utifrån närheten till det sista slaget mellan Sverige och Norge i *Magnor* samt att man här kan se monumentet både från vägen och järnvägen. Mot järnvägen syns inskriften: "*Hädanefter skall krig mellan skandinaviska bröder vara omöjligt*", ett citat av *Kung Oscar I*. Den 16 augusti 1914 invigdes monumentet, och 12.000 människor deltog tillsammans med norske *Stortingspresidenten Jørgen Løyland* och den svenske biskopen *von Scheele* samt Svenska Freds ordförande *Carl Sundblad*. Under andra världskriget anordnades flera så kallade krigsvigslar mellan svensk/norska par på fredsplatsen.

Namnet **Morokulien** lanserades 1959 av *Lennart Hyland*, Sverige och *Randi Kolstad*, Norge, i samband med ett radioprogram som hette *Över alla gränser*. Namnet kommer av det norska ordet *moro* och det svenska ordet *kul*, >>

Den svenska Kontingenten på studiebesök.

» som har samma betydelse (moro & kul i en = moro-kul-i-en). Namnet uppfanns av Bertol Perrolf eller Per Løken – "Margarinkungen".

De svenska och norska statsministrarna Tage Erlander och Einar Gerhardsen erkände på lördags-kvällen den 3 oktober 1959 **Morokulien** som Nordens nya stat, Sveriges Radios och

nella postverk. Den nya staten fanns med i radioprogrammet *Över Kölen*.

Morokulien utropades som egen stat, och Hyland åtog sig snabbt rollen som statschef. Drottning Alfhyilde av **Morokulien** avlade 1959 ett statsbesök i den värm-ländska republiken Åsen. Den sittande presidenten i Amatörradioriket **Morokulien** heter Odd, han utsågs 2009. Under jubileet 2009 kröntes även Lars-Gunnar Björklund till "Kung över fredsricket" under namnet Lars I Gunnar. Hans valspråk var, För **Morokulien** i alla tider. Detta betyder att **Morokulien** är både en fiktiv republik och monarki. Dessvärre avled konungen den 30

Ordföranden med det s k Verkställande Utskottet i SMKR styrelse.

utgiven 1979, 1984 och 2014. Det finns morokuliska pass att köpa på turistbyrå i informationscentret i **Morokulien**. Det är dock inga riktiga pass, utan endast souvenirer. Vem som helst kan köpa ett (man blir inskriven i borgarboken) men inga andra stater har erkänt **Morokulien** annat än republiken Åsen i Arvika och kungariket Elleore i Danmark.

AmatörRadio i **Morokulien**, ARIM, konstituerades 1968 i samarbete mellan norska och svenska radioamatörer. Man fick så småningom tillgång till "Grensestua", och skapade där en amatörradiostation. Den har två anropssignaler: den svenska signalen SJ9WL och den norska signalen LG5LG. Det är tillåtet att använda bägge signalerna i både Sverige och Norge och därmed är det den enda platsen i världen där det är tillåtet att använda en utländsk anropssignal utan att den föregås av det nationella prefixet. Under de över 40 år som SJ9WL

Kolla blicken på den gamle till vänster – truppögat har upptäckt något som är avvikande. Mannen i förgrunden är Ch von Braunstein som har varit drivande i SvMM.

och LG5LG varit aktiva har 1,8 miljoner kontakter genomförts världen över. Amatörradiostationen är mycket populär att hyra in sig i bland internationella gäster eftersom den är känd över hela världen bland radioamatörer. Radioamatörer från en mängd olika länder har som gäster i Grensestua aktiverat amatörradiostationen sedan 1968.

Denna guide kunde sin historia dessutom var suverän i sitt framförande.

Och det var det är som hände på platsen där vi fick informationen.

Norsk Rikskringkastings land. Livslängden var dock bestämd till en vecka. Staten **Morokulien** kunde bland annat stoltsera med världens enda internatio-

Dom har minsann Artilleri – om än något ålderstiget, som soldaten sa – men dom har det och dom ska få modernare.

november 2012. Dessförinnan hann han utse en Riksdag och en Förflyttningsminister.

Marken såldes av Svenska Freds till Eda kommun och av Norges Fredslag till Eidskog kommune år 2005. Den 16 augusti 2014 firades 100-årsjubileet av fredsmemorialens uppförande samt 200-årsminnet av freden mellan Sverige och Norge. Sveriges talman Per Westerberg och Norges stortingspresident Olemyr Thommessen, närvarade under firandet och på plats fanns även Värmlands landshövding, Kenneth Johansson och Sigbjørn Johnsen, landshövding i Hedmark i Norge. Vid en ceremoni avtäcktes också en fredsklocka skänkt av World Peace Bell Park i Hwacheon i Sydkorea. Det har gjorts tre fredsklockor, som symboliskt ska ringa för fred tillsammans: denna på Fredsplatsen i **Morokulien**, en på Voksenåsen i Oslo och en i World Peace Bell Park i Sydkorea.

Morokulien fick 1979 en egen valuta. Valutan fick namnet daler. Det finns bara en storlek av valutan, 1 daler. Man kan inte köpa något med den, däremot finns ett samlarvärde. Dalern är

37. Nordiska Militära Kamratföreningsmötet

ARIM arrangerar varje år **Morokulien** HAM-day i mitten av augusti, under helgen närmast den 16 augusti, då fredsmonumentet restes år 1914.

Trots regn, uppställning inför kransnedläggningen.

I regnet, under den sena eftermiddag, kom vi så fram till Terningmoen Leir. Vi välkomnades av en norsk veteran som blev vår guide för de kommande dagarna. Efter att genomgått de lokala säkerhetsrutinerna styrdes kosan mot de logement vi ska husera i de kommande dagarna. Denna dag avslutades med en god soldatmiddag i matsalen och härlig förbrödring i mässen.

Terningmoen Leir är ett gammalt "utbildningsleir" i den norska militärhistorien. Den norska regeringen köpte år 1878 området som övningsområde för dåvarande Østerdalsbataljonen. Terningmoen har sedan dess härbärgerat en rad olika förband. Just nu är det hemorten för Kongens Garde, den administrativa enheten för Norges alla internationella operationer och de stödresurser som krävs för detta. Här är Hjemevernets 5 distrikt grupperat samt Norges rikshemvärnsstab. Men den enhet som upprätthåller den längsta traditionen på Terningmoen, är Norges skola för vinterkrigföring. Den verksamheten inleddes redan 1927. Många är de soldater, tillhörande NATO medlemsstater och andra länder som Norge har bilaterala avtal med, som här genomgått en kvalificerad vinterutbildning.

Den andra dagen ägnades åt den formellt ceremoniella delen i programmet. Tanken var att vi, skulle på traditionsenligt vis, marschera genom Elverum, göra halt vid kommunhuset och där lägga ned en krans. Regnet gjorde att marschen fick ställas in. Alla länder formerade sig utanför kommunhuset och ett längre uppehåll i regnet gjorde att ceremonin kunde genomföras med stor inlevelse. Kransen lades ned framför en byst av dåvarande talmannen i det norska Stortinget, *Carl Johan Hambro*, som under de ödesdigra timmarna 9 april, fick den

norska regeringen och den norska kungafamiljen att snabbt ge sig av från Oslo mot Elverum. Genom detta initiativ och stor handlingskraft undgick regeringen och kungafamiljen att falla i de tyska ockupanternas händer. Efter ceremonin och en enkel mottagning i kommunhuset fick vi se den internationellt uppmärksammade filmen "*Kongens nei*" som utspelar sig under den första veckan av ockupationen och hur kung Haakon VII tillsammans med den norska regeringen till slut kommer fram till ett beslut hur de ska förhålla sig till de tyska ockupanterna. Det är en spännande och historiskt korrekt beskrivning av det som hände 1940. Jag kan varmt rekommendera alla läsare att se filmen om ni har en möjlighet.

Under mötet, traditionell, en skyttetävling och här dwet vinnande laget – självklart det svenska laget.

Den tredje dagen ägnades åt att åka till en annan del av Østlandets garnison, Rena.

Inte lång från Terningmoen ligger ett annat basområde, Rena. Rena är ett regementsområde där Søndenfjeldske Dragonregementet och Norges specialstyrkor har sin utgångsgruppering. Søndenfjeldske är ett mekaniserat regemente. I anslutning till regementet finns det ett stort skjutfält som används frekvent för taktiska manöverutbildningar, skjutbanor av olika slag för olika vapentyper. Till detta ska vi också lägga ett regionalt övningsområde på norsk Østlandet. Dessa två, tillsammans, utgör de mest moderna och funktionella övningsplattformar för främst arméstridskrafter i Europa idag. Rena invigdes av Kung Harald V den 8 oktober 1997.

Fjärde dagen, lördag den 15 juni, gick kulturens och historiens tecken. Vi besökte först Glomdalmuséet och fick en intressant guidning av en utställning om de norska romernas historia och en utställning om ockupationstiden under åren 1940 till 1945. Som kronan på verket, fick vi efter lunch, en fantastisk intressant guidning om de händelser, på de platser där de ägt rum kring Elverum, i samband med tyskarnas försök att

fånga in den norska regeringen och det norska kungahuset.

Dagen avslutades med den traditionsenliga formella middagen i soldatmatsalen. Vi bjöds på en fantastisk tre-rätters middag av Norges främsta militära kockar och kökspersonal. Terningmoens soldatmatsal har två år i rad blivit utnämnda som det norska försvarets bästa soldatmatsal. Den svenska försvarsledningen uppmanas här till ett studiebesök och avnjuta resultatet av personalens arbete.

Denna formella middag inleds alltid med att hälsningar från varje lands statschef läses upp. Detta visar på betydelsen av dessa nordiska möten och dess historia som går tillbaka till åren efter andra världskrigets slut. Vi har en stark tradition av samarbeten inom många områden i Norden. Under middagen hölls det många tal och utdelades likaledes många utmärkelser.

Femte dagen, avresedagen, söndagen den 16 juni, var det tidig revelj. Varje logement såg till att packa klart alla medhavda väskor och städa av logementen enligt givna norska order. Därefter frukost, ilastning i bussen, varma avsked av nordiska kamrater och ett "*på gjennsyn om to år i Finland*".

Skribenten, fanförfare Staffan ser ut att mysa under högtidsmiddagen.

Intrycken var många likaså reflektionerna under bussfärden hem över det vi upplevt. Jag imponeras som deltagare av den kraft som måste till för att dessa traditionsenliga mötet ska kunna genomföras med den precision de alltid har. Och de resurser som måste till för att nå de målsättningar som värdlandet har satt upp. ■

*Vid penna och pergament
Staffan Vestin*

*1.vice ordförande för
kamratföreningen Vapenbröderna.
Sveriges äldsta militära
kamratförening, bildad 1899.
Vapenbrödernas representant
i Norge 2019.*

När Champagnen flödade i Kustartilleriet

Att det var bättre förr sägs det, kan ju vara omtvistat, men i ett fall kan det nog stämma när det gäller målskjutningar i KA, enligt denna sedan mer än 70 år bortglömda sanna historia som nu kan uppdagas tack vare en för åldern ungdomlig 94-årig vapenbroder, **B Harry Rekefors** (Eriksson), som själv var med.

Hösten 1946 hade **B Harry Rekefors** tjänstgjort som laddare i mer än 3 år på 9:e komp (f d 8:e komp.) som var KA1:s lv batt., när den engelske flygmajoren och provflygaren **Tommy Rose** var i Sverige för att uppvisa sitt målbogseringsplan "**Martinet**" för svensk flygtjänst och militära myndigheter. **Mj Rose** arbetade för **Miles flygplansfabriker** i Reading, England som under kriget hade tillverkat "**Martinet**" i 3.000 ex. Denne major var ett genuint flygäss under 1:a världskriget och hade flera förnämna utmärkelser och hade sedan 1939 varit chefsprovflygare hos nämnda flygplansfabrikant.

"**Martinet**" var ett litet enmotorigt flygplan som kunde flyga i en hastighet på över 325 km/tim. Den hade en vinsch-anordning som under flygningen kunde släppa ut målet med en 2.000 m lång lina. Själva målet liknade ett flygplan, till skillnad mot en traditionell s k "**korv**" och hade en spännvidd på ca 4 m. Att det inte var så lätt att träffa, intygade **Mj Rose** när han berättade, att det tog 10 år för engelska flottan att lära sig konsten säkert.

Så det var en *självssäker flygmajor*, som när han kom till Bromma, utlovade champagne över lag om det blev en fullträff. Innan så hade den svenska arméns luftvärn i Västergötland misslyckats med den bedriften.

Men 9:e komp ville annat när försöksskjutningarna skulle gå av stapeln på **Mellsten** utanför Nynäshamn denna höstdag 1946, något **Mj Rose** sedermera fick ångra bittert. På **Mellsten** var hela Marinförvaltningen (Marinstaben) inbjudna med generaler och övriga experter i spetsen.

Det började fint för flygmajoren. Kustartilleristerna sköt först 6 salvor med 5 skott per salva, med sin 40 mm Boforskanon utan att träffa. Vad **Mj Rose** inte anade var att luftvärnarna hade riktat in sig, så vid den 7:e salvan så kom träffen som fick målplanet att störta från åtskilliga hundra meters höjd, då bogseringsvagnen och öglan till målplanet slitits av i träffen.

Störtningen såg mycket farlig ut för den församlade expertisen på marken då den dykande 4-metersmodellen slog med stor kraft i backen bara några meter bakom dem. Turligt nog skadades ingen så att när det blev champagne veckan efter hade måhända det en dubbel anledning. Vad **Mj Rose** kände, förutom att han tydligen missbedömt KA:s lv, berättar inte historien, annat än att han infriade sitt löfte.

Kvintessensen i denna berättelse är att man aldrig skall uträkna den tradition och kompetens som funnits och nu finns i **Kustartilleriet** och **Amfibiekåren**. Lite raljant kan man ju påstå att "**arvet förpliktigar**". Amfibiekåren är ju ett elitförband. ■

Berättad av **B Harry Rekefors**
för **Per Brännhammar (RO/Kn)**, ledamot
Vapenbröderna 14 mars 2019

KUSTARE PRICKADE "KORV" - FÅR CHAMPAGNE

Den engelske målbogseringsflygaren Tommy Rose fick redan första dagen sin "**Martinet**" träffad av prickskräk kustartillerister, som han lovat champagne om de gick i land med uppblåsta. Det bogserade planet slötade och beskötas här av "**batterierne**". Se bilden tre, spalt ett.

Kustare prickare "**korv**" - får Champagne.
B Harry Rekefors (5:e fr höger)

Skyttar fick champagne

Den engelske flygmajoren och provflygaren Tommy Rose, som lovat bjuda det batteri på champagne som lyckades pricka ett målplan, fick på löslagen infria sitt löfte. Kustartilleristerna sköt ju vid provet i fjärra veckan ned planet och kopade också bogserlinan med ett skott. Här sear läsare sig, från vänster, furir Eriksson, sergeant Jonasson, överste Cyrus och batterichefen, löjtnant Björklycka.

Skyttar fick champagne, Öv Cyrus skålar med befäl

Tack för trevlig skjutning, Lt Björklycka.
Öv Cyrus skålar med de lyckliga luftvärnarna.
B Harry Rekefors (3:e fr höger, främre led)

AMF 1 organisation

Nya tider, förändrade uppgifter, mera personal. Återigen måste det ske en anpassning.

Så har det varit många gånger tidigare. När nu regementet har erhållit uppdrag att utbilda värnpliktig personal och annat så erfordras att organisationen anpassas. Denna typ av anpassning är ofta en positiv livgivningsprocess. Vi visar här en grovskiss hur det är tänkt att se ut den närmaste tiden.

Vi återkommer senare med en fördjupad redogörelse till skissen.

